

DECYZJA WYKONAWCZA RADY (UE) 2022/2084**z dnia 25 października 2022 r.****zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2020/1345 w sprawie udzielenia Republice Czeskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/672 z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na wniosek Czech z dnia 7 sierpnia 2020 r. Rada, w drodze decyzji wykonawczej (UE) 2020/1345 ⁽²⁾, przyznała Czechom pomoc finansową w postaci pożyczki o wartości nieprzekraczającej 2 000 000 000 EUR, o maksymalnym średnim okresie zapadalności wynoszącym 15 lat i okresie dostępności wynoszącym 18 miesięcy, w celu uzupełnienia krajowych działań podejmowanych przez Czechy na rzecz łagodzenia wpływu pandemii COVID-19 oraz w reakcji na konsekwencje społeczno-gospodarcze tej pandemii dla pracowników i osób samozatrudnionych.
- (2) Pożyczka miała być wykorzystana przez Czechy na sfinansowanie mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobnych środków, o których mowa w art. 3 decyzji wykonawczej (UE) 2020/1345.
- (3) Pandemia COVID-19 spowodował wyłączenie znacznej części ludności Czech z aktywności zawodowej. Wciąż prowadzi to do powtarzalnego nagłego i poważnego wzrostu wydatków publicznych w Czechach w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 3 lit. a), c), d) i e) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1345.
- (4) Pandemia COVID-19 oraz nadzwyczajne środki wdrożone przez Czechy w latach 2020, 2021 i 2022, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się pandemii oraz złagodzić jej skutki społeczno-gospodarcze i zdrowotne, miały i nadal mają ogromny wpływ na finanse publiczne. W 2020 r. deficyt i dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w Czechach wynosił odpowiednio 5,8 % i 37,7 % produktu krajowego brutto (PKB), a pod koniec 2021 r. ich poziomy zwiększyły się odpowiednio do 5,9 % i 41,9 %. Według prognozy Komisji z wiosny 2022 r. oczekuje się, że na koniec 2022 r. deficyt oraz dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w Czechach wyniosą odpowiednio 4,3 % i 42,8 % PKB. Ze śródkresowej prognozy Komisji z lata 2022 r. wynika, że PKB Czech zwiększy się o 2,3 % w 2022 r.
- (5) 22 września 2022 r. Czechy zwróciły się do Unii o dodatkową pomoc finansową w wysokości 2 500 000 000 EUR przeznaczoną na dalsze uzupełnienie krajowych działań podejmowanych przez to państwo w latach 2020, 2021 i 2022 na rzecz łagodzenia wpływu pandemii COVID-19 oraz w reakcji na jej konsekwencje społeczno-gospodarcze dla pracowników o osób samozatrudnionych. W szczególności Czechy przedłużyły dodatkowo i zmieniły mechanizmy zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobne środki wskazane w motywach 6–9.

⁽¹⁾ Dz.U. L 159 z 20.5.2020, s. 1.

⁽²⁾ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2020/1345 z dnia 25 września 2020 r. w sprawie udzielenia Republice Czeskiej tymczasowego wsparcia na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672 w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej, jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 (Dz.U. L 314 z 29.9.2020, s. 17).

- (6) Mechanizm zmniejszonego wymiaru czasu pracy zwany programem „Antivirus”, o którym mowa w art. 3 lit. a) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1345, miał na celu zrekompensovanie kosztów wynagrodzeń ponoszonych przez prywatnych pracodawców zmuszonych do zawieszenia lub znacznego ograniczenia swojej działalności gospodarczej w bezpośredniej konsekwencji środków wdrożonych przez władze (wariant „A”) lub pośrednio jako rezultat niekorzystnych skutków gospodarczych pandemii COVID-19 (wariant „B”). Podstawą prawną była rezolucja Rządu nr 353 z dnia 31 marca 2020 r., z późniejszymi zmianami, oraz art. 120 ustawy nr 435/2004 Zz. ⁽³⁾ o zatrudnieniu, z późniejszymi zmianami. Program przedłużono i zmieniono na mocy rezolucji Rządu nr 1039 z dnia 14 października 2020 r. wprowadzającej wariant „A plus”, który miał zapewnić pełną rekompensatę kosztów wynagrodzeń ponoszonych przez pracodawców zmuszonych do zawieszenia lub ograniczenia swojej działalności gospodarczej jako rezultat środków wdrożonych przez władze. Program był przedłużany również kilkoma decyzjami rządu: wariant „A” był realizowany od 12 marca 2020 r. do 28 lutego 2022 r., wariant „A plus” od 1 października 2020 r. do 31 maja 2021 r. a wariant „B” od 12 marca 2020 r. do 31 maja 2021 r. oraz od 1 listopada 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.
- (7) W ramach pierwszego świadczenia wyrównawczego dla osób samozatrudnionych, tzw. programu „Pětadvacítka”, o którym mowa w art. 3 lit. c) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1345, wprowadzonego ustawą nr 159/2020 Zz. ⁽⁴⁾, osobom samozatrudnionym, które były zmuszone do zawieszenia lub znacznego ograniczenia swojej działalności gospodarczej ponad zwykle ryzyko zmienności związane z działalnością jako rezultat z COVID-19 zagrożenie dla zdrowia publicznego lub środki kryzysowe wdrożone przez organy publiczne, przysługiwało świadczenie wyrównawcze w wysokości 500 CZK za każdy dzień kalendarzowy okresu wyrównawczego na osobę. Program „Pětadvacítka” był realizowany od 12 marca 2020 r. do 8 czerwca 2020 r. Wprowadzone na mocy ustawy nr 461/2020 Zz. ⁽⁵⁾ „jesienne świadczenie wyrównawcze” stanowiło zmianę tego programu i obowiązywało od 5 października 2020 r. do 15 lutego 2021 r. Polegało ono na premii podatkowej w wysokości 500 CZK za każdy dzień kalendarzowy dla osób samozatrudnionych, które były zmuszone do zawieszenia lub znacznego ograniczenia swojej działalności gospodarczej jako rezultat zagrożeń dla zdrowia publicznego lub środki kryzysowe wdrożone przez organy publiczne. Ustawą nr 95/2021 Zz. ⁽⁶⁾ i powiązаныmi rezolucjami Rządu (nr 154/2021 ⁽⁷⁾ i 188/2021 ⁽⁸⁾) wprowadzono kolejną zmianę pod nazwą „nowe świadczenie wyrównawcze za 2021 r.”, w ramach której podwyższono kwotę premii podatkowej do 1 000 CZK dziennie. Świadczenie to obowiązywało od 1 lutego 2021 r. do 31 maja 2021 r. Wysokość świadczenia wyrównawczego dla osób samozatrudnionych w ramach ostatniej zmiany pod nazwą „świadczenie wyrównawcze za 2022 r.”, wprowadzonej ustawą nr 519/2021 Zz. ⁽⁹⁾, również wynosiła 1 000 CZK dziennie. Świadczenie to obowiązywało od 22 listopada 2021 r. do 31 stycznia 2022 r.
- (8) Podstawą prawną częściowego zwolnienia ze składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne należnych od osób samozatrudnionych, o którym mowa w art. 3 lit. d) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1345, była „ustawa nr 136/2020 Zz.” ⁽¹⁰⁾ (w odniesieniu do ubezpieczeń społecznych) i „ustawa nr 134/2020 Zz.” ⁽¹¹⁾ (w odniesieniu do ubezpieczeń zdrowotnych). Państwo przejęło płatność odpowiedniej składki za ubezpieczenie społeczne i zdrowotne należnej od osób samozatrudnionych za każdy miesiąc od marca do sierpnia 2020 r. Program zakończył się wprawdzie w sierpniu 2020 r., ale w 2021 r. konieczna była wypłata dodatkowych kwot jako rezultat rozliczeń związanych z płatnościami zaliczkowymi uiszczonymi przez osoby samozatrudnione w 2020 r. Środek ten oznacza utratę dochodów przez rząd, którą do celów wykonania rozporządzenia (UE) 2020/672 można uznać za równoważną wydatkom publicznym.

⁽³⁾ Ustawa nr 435/2004 Zz., z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 143 z dnia 23 lipca 2004 r.

⁽⁴⁾ Ustawa nr 159/2020 Zz. o świadczeniu wyrównawczym związanym ze środkami kryzysowymi wprowadzonymi w odpowiedzi na wybuch epidemii koronawirusa SARS CoV-2, z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 59 z dnia 14 kwietnia 2020 r.

⁽⁵⁾ Ustawa nr 461/2020 Zz. o świadczeniu wyrównawczym związanym z zakazem lub ograniczeniem prowadzenia działalności gospodarczej w odpowiedzi na wybuch epidemii koronawirusa SARS CoV-2, z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 189 z dnia 13 listopada 2020 r.

⁽⁶⁾ Ustawa nr 95/2021 Zz. o świadczeniu wyrównawczym za 2021 r., z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 38 z dnia 26 lutego 2021 r.

⁽⁷⁾ Rezolucja Rządu nr 154/2021 Zz. o świadczeniu wyrównawczym za 2021 r., z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 60 z dnia 31 marca 2021 r.

⁽⁸⁾ Rezolucja Rządu nr 188/2021 Zz. w sprawie określenia kolejnego okresu przyznawania świadczenia wyrównawczego za 2021 r., z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 79 z dnia 7 maja 2021 r.

⁽⁹⁾ Ustawa nr 519/2021 Zz. o świadczeniu wyrównawczym za 2022 r., z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 226 z dnia 23 grudnia 2021 r.

⁽¹⁰⁾ Ustawa nr 136/2020 Zz. o pewnych dostosowaniach w dziedzinie składek na ubezpieczenie społeczne oraz składek na państwową politykę zatrudnienia i ubezpieczenia emerytalnego w związku ze środkami nadzwyczajnymi wprowadzonymi w okresie epidemii w 2020 r., z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 48 z 27 marca 2020 r.

⁽¹¹⁾ Ustawa nr 134/2020 Zz. zmieniająca ustawę nr 592/1992 Zz. o składkach na powszechne ubezpieczenie zdrowotne, z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 48 z 27 marca 2020 r.

- (9) Podstawą prawną „dodatku pielęgnacyjnego” dla osób samozatrudnionych, o którym mowa w art. 3 lit. e) decyzji wykonawczej (UE) 2020/1345, były rezolucje Rządu nr 262 z dnia 19 marca 2020 r. ⁽¹²⁾, nr 311 z dnia 26 marca 2020 r., nr 354 z dnia 31 marca 2020 r., nr 514 z dnia 4 maja 2020 r., nr 552 z dnia 18 maja 2020 r., nr 1053 z dnia 16 października 2020 r., nr 1260 z dnia 30 listopada 2020 r. i nr 446 z dnia 10 maja 2021 r. oraz art. 14 ustawy nr 218/2000 Zz. ⁽¹³⁾ o regułach budżetowych, z późniejszymi zmianami, które to przepisy stosuje się do osób samozatrudnionych w sektorze podstawowej produkcji rolnej i leśnej, oraz art. 3 lit. h) ustawy nr 47/2002 Zz. ⁽¹⁴⁾, z późniejszymi zmianami, o wsparciu na rzecz MŚP, który stosuje się do wszystkich innych osób samozatrudnionych. Program ten rekompensuje utratę dochodów poniesioną przez osoby samozatrudnione wskutek konieczności opieki nad dziećmi lub osobami wymagającymi opieki jako rezultat zamknięcia placówek opieki nad dziećmi i opieki społecznej. Dzienna kwota wsparcia wynosiła 424 CZK za marzec 2020 r. i 500 CZK za okres od kwietnia do czerwca 2020 r. Program został przedłużony na okres od października 2020 r. do maja 2021 r., a dzienna kwota wsparcia wynosiła wówczas 400 CZK.
- (10) Czechy spełniają warunki dotyczące zwrócenia się z wnioskiem o pomoc finansową, które określono w art. 3 rozporządzenia (UE) 2020/672. Czechy przedstawiły Komisji odpowiednie dowody potwierdzające, że faktyczne i planowane wydatki publiczne wzrosły od 1 lutego 2020 r. o 5 349 588 352 EUR jako rezultat przyjętych środków krajowych przyjętych w celu złagodzenia skutków społeczno-gospodarczych pandemii COVID-19. Stanowi to nagły i znaczny wzrost, ponieważ dotyczy on również przedłużenia lub zmiany istniejących środków krajowych bezpośrednio dotyczących mechanizmu zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobnych środków, które obejmują znaczną część przedsiębiorstw i ludności aktywnej zawodowo w Czechach. W ramach zwiększonej kwoty wydatków Czechy zamierzają sfinansować 215 333 982 EUR ze środków unijnych, a 634 254 370 EUR – ze środków własnych.
- (11) Komisja skonsultowała się z Czechami oraz zweryfikowała nagły i znaczny wzrost faktycznych i planowanych wydatków publicznych związanych bezpośrednio z mechanizmami zmniejszonego wymiaru czasu pracy oraz podobnymi środkami, o których mowa we wniosku z 22 września 2022 r., zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2020/672.
- (12) Należy zatem udzielić pomocy finansowej, aby pomóc Czechom w przezwycięzeniu skutków społeczno-gospodarczych poważnych zakłóceń gospodarczych spowodowanych przez pandemię COVID-19. Komisja powinna podejmować decyzje dotyczące terminów zapadalności, wysokości i uruchamiania transz i podtransz w ścisłej współpracy z organami krajowymi.
- (13) Ponieważ okres dostępności wskazany w decyzji wykonawczej (UE) 2020/1345 upłynął, potrzebny jest nowy okres dostępności dodatkowej pomocy finansowej. Wynoszący 18 miesięcy okres dostępności pomocy finansowej udzielonej decyzją wykonawczą (UE) 2020/1345 należy przedłużyć o 21 miesięcy, w związku z czym łączny okres dostępności powinien wynosić 39 miesięcy od pierwszego dnia po dniu, w którym decyzja wykonawcza (UE) 2020/1345 stała się skuteczna.
- (14) Czechy i Komisja powinny uwzględnić niniejszą decyzję w umowie pożyczki, o której mowa w art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/672.
- (15) Niniejsza decyzja powinna pozostawać bez uszczerbku dla wyniku procedur dotyczących zakłóceń funkcjonowania rynku wewnętrznego, które mogą zostać podjęte, w szczególności zgodnie z art. 107 i 108 TFUE. Niniejsza decyzja nie uchyla obowiązku powiadomienia Komisji przez państwo członkowskie, na podstawie art. 108 TFUE, o przypadkach potencjalnej pomocy państwa.
- (16) Czechy powinny regularnie przedstawiać Komisji informacje dotyczące realizacji planowanych wydatków publicznych, aby umożliwić Komisji ocenę stopnia realizacji tych wydatków przez Czechy.

⁽¹²⁾ Rezolucja Rządu nr 262/2020 Zz. o przyjęciu środka kryzysowego, z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 42 z 19 marca 2020 r.

⁽¹³⁾ Ustawa nr 218/2000 Zz. o regułach budżetowych, z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 65 z 21 lipca 2000 r.

⁽¹⁴⁾ Ustawa nr 47/2002 Zz. o wspieraniu małych i średnich przedsiębiorstw, z późniejszymi zmianami, opublikowana w Zbiorze Ustaw nr 20 z 8 lutego 2002 r.

- (17) Decyzję o udzieleniu pomocy finansowej podjęto, uwzględniając istniejące i przewidywane potrzeby Czech, a także już przedłożone lub planowane wnioski pozostałych państw członkowskich o pomoc finansową na podstawie rozporządzenia (UE) 2020/672, z uwzględnieniem zasad równego traktowania, solidarności, proporcjonalności i przejrzystości,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W decyzji wykonawczej (UE) 2020/1345 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

- a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Unia udziela Czechom pożyczki do maksymalnej wysokości 4 500 000 000 EUR. Maksymalny średni okres zapadalności pożyczki wynosi 15 lat.

2. Okres dostępności pomocy finansowej udzielonej na mocy niniejszej decyzji wynosi 39 miesięcy od pierwszego dnia po dniu, w którym niniejsza decyzja stała się skuteczna.”;

- b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Warunkiem uruchomienia pierwszej transzy jest wejście w życie umowy pożyczki, o której mowa w art. 8 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2020/672. Wszelkie kolejne transze uruchamiane są na warunkach określonych w tej umowie pożyczki lub, w stosownych przypadkach, warunkiem ich uruchomienia jest wejście w życie addendum do tej umowy pożyczki lub zmienionej umowy pożyczki zawartej między Czechami a Komisją, zastępującej pierwotną umowę pożyczki.”;

- 2) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 3

Czechy mogą finansować następujące środki:

- a) program »Antivirus« przewidziany w »rezolucji Rządu nr 353 z dnia 31 marca 2020 r.«, z późniejszymi zmianami, której podstawą prawną jest art. 120 »ustawy nr 435/2004 Zz. o zatrudnieniu«, zmieniony i przedłużony na mocy rezolucji Rządu nr 1039 z dnia 14 października 2020 r. i kilku decyzji rządowych;
- b) wariant C programu »Antivirus« przewidziany w »ustawie nr 300/2020 Zz.«;
- c) program »Pětadvacítka«, tj. świadczenie wyrównawcze dla osób samozatrudnionych, przewidziane w »ustawie nr 159/2020 Zz.«, zmienione przez »jesienne świadczenie wyrównawcze« przewidziane w »ustawie nr 461/2020 Zz.«, »nowe świadczenie wyrównawcze za 2021 r.« przewidziane w »ustawie nr 95/2021 Zz.« i powiązanych »rezolucjach Rządu nr 154/2021 i 188/2021« oraz »świadczenie wyrównawcze za 2022 r.« przewidziane w »ustawie nr 519/2021 Zz.«;
- d) częściowe zwolnienie ze składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne należnych od osób samozatrudnionych przewidziane w »ustawie nr 136/2020 Zz.« (w odniesieniu do ubezpieczeń społecznych) i »ustawie nr 134/2020 Zz.« (w odniesieniu do ubezpieczeń zdrowotnych);
- e) »dodatek pielęgnacyjny« dla osób samozatrudnionych przewidziany w »rezolucjach Rządu nr 262 z dnia 19 marca 2020 r., nr 311 z dnia 26 marca 2020 r., nr 354 z dnia 31 marca 2020 r., nr 514 z dnia 4 maja 2020 r., nr 552 z dnia 18 maja 2020 r.«, ostatnio zmieniony i przedłużony na mocy »rezolucji Rządu nr 446 z dnia 10 maja 2021 r.« i art. 14 »ustawy nr 218/2000 Zz.« o regułach budżetowych, z późniejszymi zmianami, które to przepisy stosuje się do osób samozatrudnionych w sektorze podstawowej produkcji rolnej i leśnej, oraz art. 3 lit. h) »ustawy nr 47/2002 Zz.« o wsparciu na rzecz MŚP, z późniejszymi zmianami, który stosuje się do wszystkich innych osób samozatrudnionych.”.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Czeskiej.

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej notyfikacji adresatowi.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 25 października 2022 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. SÍKELA
